

HØVE OG HAVREBJERG VALGMENIGHEDER

- To grundtvigske valgmenigheder
i den danske folkekirke

Der arbejdes med forberedelse af gran til granlægning på kirkegården i Høve, hvor frivillige i år har lagt gran på gravene. *Foto: Lis Toelberg*

VALGMENIGHEDERNES ADRESSER OG TELEFONNUMRE

HØVE VALGMENIGHED

Sorø Landevej 308, Høve, 4261 Dalmose

formand: Lis Eriksen Toelberg, Glænøvej 359, 4230 Skælskør. 58195695.

mail: lis.toelberg@gmail.com

kasserer: Aslaug Bugge, Ærtebjergvej 18, Tjæreby, 4230 Skælskør. Tlf: 40337409

mail: aslaug@buggeclausen.dk

kirkeværge: Ejvind Petersen, Solbakken 17, 4230 Skælskør,

tlf. 24756015 mail: amkri@c.dk

graver Berit Jensen, Venslevvej 19, 4261 Dalmose

tlf: 21236866

HAVREBJERG VALGMENIGHED

Krænkerupvej 53, Havrebjerg, 4200 Slagelse

formand: Marianne Højland Larsen, Borrevænget 7, 4270 Høng.

Tlf. 41278070 / 5885 4008 mail: hoejlandlarsen@mail.tele.dk

kasserer: Lise Lundsgård Randersvej 14, 4200 Slagelse

tlf. 23241272, Mail: henningjensen@outlook.dk

kirkeværge: Michael Tønning, Nordvej 5, 4200 Slagelse

Tlf. 58530777 mail: michael@tonning.net

graver: Leif Juhl tlf. 42317071.

organist: Sanne Nielsen, Rådyrvænget 20, 4200 Slagelse. tlf. 58526226

valgmenighedspræst: Nikolai Wessel, Sorø Landevej 306, Høve. 4261 Dalmose.

Tlf. 61166542 mail: praesten@hoeve-havrebjerg.dk - *fri mandag.*

For henvendelser vedr. leje af Høve Marks Forsamlingshus:

Vera Rasmussen: 58188008

valgmenighedernes hjemmeside: **www.hoeve-havrebjerg.dk**

ANDRE PRAKTISKE OPLYSNINGER

Kirkebil: Vil du gerne I kirke, men er det ikke muligt selv at finde til kirke, kontakt da gerne Nikolai senest lørdag kl. 12.

Kirkebladet er valgmenighedernes interne blad og udkommer tre gange årligt, i marts, juli og november.

Indlæg til bladet modtages med tak, og kan afleveres til Nikolai Wessel. Stof til næste nummer af bladet skal være Nikolai i hænde senest 1. februar 2023.

Tryk: HassOlsen, 4230 Skælskør, tlf. 58196474

BREV FRA PRÆSTEN

Nikolai Wessel

"Rygterne om min død, er stærkt overvurderet.", sådan lyder et kendt citat fra Mark Twain. Den sidste uges tid, har jeg virkelig kunne relatere til det. For der synes at have været lidt usikkerhed om, hvorvidt jeg fortsætter i Høve- og Havrebjerg Valgmenighed. Det gør jeg, heldigvis. Desværre har der været en lidt uheldig omtale af min ansættelse i Stevns Valgmenighed. Jeg er utrolig glad for, at næsten et års samtale og mange forhandlinger mellem menighedsrådene i Høve og Havrebjerg samt bestyrelsen i Stevns Valgmenighed har medført, at jeg har kunnet lade mig ansætte på 100%

Fra jeg startede her i valgmenighederne, var det givet, at det ikke ville være en fuldtidsansættelse, og der var ikke udsigt til, at det ville blive det. Derfor var jeg glad da Stevns Valgmenighed kontaktede mig, for at høre, om jeg kunne være interesseret i at få de resterende procent i min ansættelse hos dem. Men vigtigst af alt, fordi jeg synes det er vigtigt, at vi holder vores unikke kirkehistoriske lod i live med de gode gamle grundtvigske valgmenigheder. Men jeg holder altså mit embede i Høve- og Havrebjerg samtidig, og jeg er glad for, at menighedsrådene i Høve og Havrebjerg også har set med positive

øjne på muligheden for at hjælpe en brødrene valgmenighed, som havde hjælp-behov.

Der sker fortsat flere ting i – og omkring – valgmenighederne. I sidste kirkeblad, tilbød jeg at starte en studiekreds, desværre var der ingen som tilmeldte sig. Men jeg forsøger her igen, og på et (måske) bedre tidspunkt. Hvis der er andre tanker om studiekredse, planlægger og tilrettelægger jeg gerne.

Som I også vil kunne læse andetsteds her i kirkebladet, har vi haft samtaler om, hvordan vi kan forsøge at tiltrække unge. Et af vores største aktiver i valgmenighederne er, at vi er et godt fællesskab. Det er der forhåbentlig flere, som kan få øje på, og som kan se sig selv i. Men det er ikke et arbejde, vi kan klare selv, derfor håber jeg, at I, kære medlemmer, vil være med til at dele det glædelige budskab, om vores små fine kirker, i Høve og i Havrebjerg, hvor der er plads til flere. Til gudstjenester er der selvfølgelig altid plads, men det er der også når vi inviterer til andet, f.eks. fællessang fra højskolesangbogen, til studiekreds, til kor og hvad vi ellers måtte finde de fællesskaber, vi som menighed i høj grad lever af.

NW

NYT FRA HØVE VALGMENIGHED

Lis Eriksen Toelberg

Det har været nogle dejlige og meget aktive måneder i Høve Valgmenighed. Henover sommeren har vi holdt møde med Nikolai Wessel og menighedsrådene fra Høve-, Havrebjerg- og Stevns Valgmenigheder om udvidet præstesamarbejde, så Nikolai nu som tidligere er 75% ansat i Høve og Havrebjerg og dertil 25% ved Stevns Valgmenighed. Nikolai blev indsat på Stevns søndag den 13. november – STORT tillykke med det, Nikolai, og lykke til på Stevns. Og i de tre valgmenigheder kan vi glæde os til øget samarbejde, hvilket både historisk og nutidigt giver stor mening!

Vores to ekstraordinære generalforsamlinger i Høve i september drejede sig om ændringer af valgmenighedens vedtægter, så de lever op til SKATS opmærksomhed på det bidrag, som man betaler i valgmenigheden, der er fradragsberettiget. Vores vedtægter lever nu op til kravene, vi har fået tilladelse til igen, at vi medlemmer kan fradrage bidraget, og det blev vedtaget også p.g.a. nyt regelsæt, at hvert medlem skal betale et kontingent, der blev fastsat til 100 kr. årligt. Referater og de nye vedtægter fremsendes til enhver, der måtte ønske det.

Da Berit, vores gode graver, har fået et nyt knæ, så kunne hun naturligvis ikke pynte gravene med gran i år, men straks sprang et frivilligt hold af modige gran-pyntere til, det er blevet så fint, i hvert fald har vi gjort, hvad vi kan, og så har det været dejligt at samarbejde, der mumles godt over praktisk arbejde og historierne blev fortalt i en lind strøm...

Kunst & Kirker foregik med udstilling i dagene fra den 12. til den 13. november. TAK til alle frivillige, der mødte op og gav både vores to kunstnere og alle gæster en god oplevelse! Skulptør Frank Fenriz og billedkunstner Jeanette Elmelund har begge takket både for gæstfrihed, fine rammer i kirken og kammeratligt samvær med Høve-folkene. I alt 317 gæster fandt vej til Høve Valgmenighedskirke, selvom vi udgjorde det sydøstligste hjørne af de 16 deltagende kirker. Og gæsterne spurgte med lige dele interesse både om kirkens historie, det at være valgmenighed og om kunstnernes arbejde – og ALLE var gode formidlere, så alle gik fra kirken med en oplevelse rigere.

Når dette kirkeblad udkommer så har vi haft Pudsedag, og jeg kan i skrivende stund mærke, at det bliver endnu en god dag i fællesskabets tegn!

I kulisserne arbejder vi f.eks. med en løsning for et gelænder op ad trappen til koret, så det bliver mere sikkert at gå både op og ned igen. Dertil har vi efterhånden fået *tyveri-sikret* alle låse, så det er vanskeligere at bryde ind hos os, det håber vi vil holde stik! Løbende søges fondsmidler både til kirken, gravpladsen på Liselund og forsamlingshuset.

Vores deltagelse i Nordiske Frivillige arrangeret af Menighedsplejere i Danmark støttet af A.P. Møller fonden resulterede i, at det fælles menighedsrådsmøde imellem Høve og Havrebjerg havde temaet: Hvordan kan vi få tilgang af unge medlemmer i valgmenighederne? Her havde vi fra forskningsdelen af Nordiske Frivillige ideer til medlemstilgang, som vi drøftede. Nye medlemmer ligger os altid stærkt på sinde.

TAK for en dejlig sangaften til indvielse af vores nye højskolesangbøger, det er så fint med fællessang.

Da dette er det sidste kirkeblad i år, vil vi fra menighedsrådets side gerne ønske alle medlemmer, ansatte og samarbejdspartnere en rigtig god jul samt et godt nytår 2023 – endnu et år, hvor vi glæder os til at beriges i fællesskabet omkring Høve Valgmenighed.

NYT FRA HAVREBJERG VALGMENIGHED

Marianne Højland Larsen

Kulturdag i Havrebjerg.

Traditionen tro, var Valgmenigheden med til at festliggøre kulturdagen i Havrebjerg, som afholdes første lørdag i september hvert andet år. Foruden at have "åben kirke", havde vi i år også valgt at arrangere en sangtime, hvor et antal sange fra højskolesangbogen blev præsenteret og sunget, og Sanne Nielsen spillede til på klaver. Der var en pæn tilslutning med omkring 30 deltagere i alt.

Efter dette vellykkede arrangement har menighedsrådet et ønske om at "genoplive" sommersang i kirken til næste år.

Trio fra Syddansk Musikkonservatorium

I september lagde kirken også hus til en koncert med en trio fra Syddansk Musikkonservatorium bestående af accordionist Veronika Krejčířová, sopran Kristina Hanzen og cellist Monica Tønning.

Trioen optrådte med et varieret program med blandt andet en spændende slovakisk sangcyklus om et kvindeliv, moderne tjekkiske satser for cello og

accordion inspireret af jazzmusikkens klangunivers, arrangementer af Pauline Viardot's, og derudover var der fællessang med sensommer- og aften-sange akkompagneret af trio.

Det var meget stemningsfuldt musik hvor trioens samspil og udførelse var helt unikt.

Det var første gang, at denne trio optrådte i Vestsjælland, og vi kom ikke forgæves, det var en stor oplevelse, som mange fra lokalområdet og andre musikinteresserede var mødt op til i kirken.

Rengøringsdag i kirken

Vi fik også støvsuget, fejet ned og vasket af i kirken samt pudset messingtøj. Trods få fremmødte, fik vi gjort kirken pænt i stand og tak til jer, som mødte frem til disse praktiske ting.

Pynte kirken med blomster og sætte salmenumre op.

Valgmenigheden er bygget op på et fællesskab, og det er en vigtig årsag til, at vi er med. Mange praktiske ting udfører vi selv, vi har f.eks. ikke ansat en kirketjener, og det vil sige, at det praktiske arbejde med at klargøre til en gudstjeneste, udføres af medlemmerne af menighedsrådet eller andre frivillige. Vi siger tak til jer, som altid er villige til at give en hånd med, og vi kunne godt være flere til disse opgaver. Jo flere vi er, jo nemmere er opgaven for den enkelte. Hvis andre af jer medlemmer kan afse tid og har lyst til at hjælpe, så kontakt menighedsrådet.

Godt nytår 2023 – Havrebjerg Valgmenighed.

Nytårsaftens eftermiddag, den 31. december kl. 15:00, holder vi en gudstjeneste i kirken, hvor vi efterfølgende får et glas boblevand og ønsker hinanden godt nytår.

Alle er velkomne og vi håber, at mange af byens beboere også vil deltage.

Udflugt til Helligåndskirken og Slagelse Kloster for begge menigheder

Dagen begyndte med en gudstjeneste i Helligåndskirken med Nikolai ved alteret og Sanne ved orglet.

Kirkerummet fremtræder flot med de synlige røde mursten, der omkranser hvælvingerne og de hvide vægge. Altertavlen i kirken forestiller "Den fortabte søns hjemkomst" malet af Troels Trier og anskaffet i 1933. Den tidligere altertavle, "Kristus med alterkalk", malet af N. Simonsen, anskaffet i 1847, er op hængt på sydvæggen i kirkerummet.

Efter gudstjenesten spiste vi vores medbragte mad i Helligåndshuset, som er sammenbygget med kirken. Dette rum er det ældste og kan dateres tilbage til 1372. I rummet er der to flotte fresko-malerier af Niels Larsen Stevns.

Klosterforstander, Helle Jürgensen, fortalte malende om klosteret og Helligåndskirkens historie. Der har aldrig boet nonner og munke i klosteret, det var oprindeligt et hospital. Nu er klosteret omdannet til separate lejligheder, og det er meget populært at bo her. Helle Jürgensen tog os med på en tur ud i den dejlige park, som ligger syd for bygningsmassen, her er der ikke offentlig adgang, og derfor var det også helt specielt, at få den oplevelse med. Dagen blev afsluttet med kaffebord.

OPSTART AF FOLKEKOR

Vi er i Høve Valgmenighed så heldige, at vi har en erfaren korleder, som sidder i menighedsrådet. Og da tiden nu tillader det, stikker vi her en føler ud, for at høre, om der kunne være stemning for at skabe et folkekor. Folkekoret vil deltage til ca. 4 arrangementer/gudstjenester om året. Det kan

f.eks. være til høstgudstjeneste, de ni læsninger eller andre specielle dage i kirkeåret. Der kræves ingen forudsætninger for at kunne synge med, blot at man kan lide at synge, og har lyst til at hygge sig sammen. For yderligere oplysninger og tilmelding, kan man kontakte Nikolai.

STUDIEKREDSE

Jeg vil virkelig gerne invitere til studiekredse, men det er altså meget sjovere at læse og blive klogere sammen. Studiekredsenes tema kan variere meget, og have udgangspunkt i den aktuelle debat såvel som i mere klassiske teologiske tanker – og tænkere. Vi kan f.eks. holde bibelstudiegruppe, hvor vi læser og i fællesskab bliver klogere på et afgrænset stykke af biblen – hvad vil

det sige, når Paulus f.eks. i Hebræerbrevet skriver at man skal være præst ”på Melkisedeks vis”? En studiegruppe kan også tage udgangspunkt i den aktuelle debat om liturgi og sakraments-forståelse i den Lutherske kirke, og hos Grundtvig. Mulighederne er nærmest endeløse, og jeg håber meget, at vi sammen kan blive klogere på, hvorfor vi netop er kirke som vi er, her hvor vi er.

PRÆDIKEN 22. SØNDAG E. TRIN.

Gudstjenesten under Kunst og Kirker i Høve Valgmenighedskirke

På den tid kom disciplene hen til Jesus og spurgte: »Hvem er den største i Himmeriget?« Han kaldte et lille barn hen til sig, stillede det midt iblandt dem og sagde: »Sandelig siger jeg jer: Hvis I ikke vender om og bliver som børn, kommer I slet ikke ind i Himmeriget. Den, der ydmyger sig og bliver som dette barn, er den største i Himmeriget; og den, der tager imod sådan et barn i mit navn, tager imod mig. Men den, der bringer en af disse små, som tror på mig, til fald, var bedre tjent med at få en møllesten hængt om halsen og blive sænket i havets dyb. Ve verden for det, der fører til fald. Vel må der komme fald, men ve det menneske, som bliver årsag til fald. Hvis din hånd eller fod bringer dig til fald, så hug den af og kast den fra dig; du er bedre tjent med at gå lemlæstet eller vanfør ind til livet end med begge hænder eller fødder i behold at kastes i den evige ild. Og hvis dit øje bringer dig til fald, så riv det ud og kast det fra dig; du er bedre tjent med at gå ind til livet med ét øje end med begge øjne i behold at kastes i Helvedes ild. Se til, at I ikke ringeagter en af disse små. For jeg siger jer: Deres engle i himlene ser altid min himmelske faders ansigt. For Menneskesønnen er kommet for at frelse det fortabte. Hvad mener I? Hvis en mand har hundrede får, og ét af dem farer vild, lader han så ikke de nioghalvfems blive i bjergene og går ud og leder efter det vildfarne? Og lykkes det ham at finde det, sandelig, jeg siger jer, han glæder sig mere over det end over de nioghalvfems, der ikke fór vild. Således er det jeres himmelske faders vilje, at ikke en eneste af disse små skal gå fortabt.« Matt. 18, 1-14.

Barndommens land er, som bekendt, tidens mælketand. Og meningen med mælketænder er, at de skal falde ud. De kan ikke bruges, når der efterhånden bliver større og sejere ting at tygge på. Vi kan godt drømme os tilbage til barndommen, tage på nostalgiske udflugter tilbage og kede vores egne børn med de samme gamle historier om, dengang en champagnebrus kostede 50 ører, og der fandtes 1 øres-karameller. Men vi ved også godt, at der nok er en god grund til, at de allerfleste børn glæder sig til at blive voksne. Derfor er det heller ikke den evige barndom, men den evige ungdom, som er idealet, når voksne mænd går rundt med

baseballkasket på hovedet og sneakers på fødderne, og voksne kvinder kalder sig selv for piger og inviterer til "tøseaftener".

Men at være 5 år igen, det er der alligevel få, der ønsker sig. Og godt det samme. For de fleste af os er det vel et skrækscenarium at forestille sig en verden befolket af børn og barnagtige voksne. Folk, der hverken i den ene eller anden forstand har fået blivende tænder, og som der derfor ikke er meget bid i.

Men hvad er meningen så med det, Jesus siger: "Hvis I ikke vender om og bliver som børn, kommer I slet ikke ind i

Himmeriget”? Hvis det ikke er en opfordring til at vende tilbage til barndommens tabte paradys, hvad er det så?

Ja, det kunne være forkyndelse af barndommen som begyndelsens sted. At barndommen skulle være uskyldens og problemfrihedens sted, det er en forholdsvis moderne måde at tænke om barndommen på, som ligger meget langt fra oldtidens tankegang. Når Jesus fremhæver barnet, så er det, fordi barnet er billede på begyndelsen. Barndommen er for alle mennesker, begyndelsens sted. ”Mine håbefulde børn” – sådan blev min søster og jeg tit præsenteret af min far over for fremmede. Og selv om det ikke blev ved med at være morsomt, så ligger der jo den sandhed i præsentationen, at det er det, børn gerne skulle være: Håbefulde, fulde af håb, fordi barndommen er det tidspunkt i livet, hvor mulighederne ligger foran en. Det er i barndommen, man glæder sig til sin næste fødselsdag, til at blive stor, til at lære, og se og opleve noget nyt. Og børn er deres forældres håb. Og det var børn da især på Jesu tid, hvor børn var den eneste alderdoms- og livsforsikring, man havde.

Jesus stiller barnet ”midt i blandt” disciplene, fortæller Mattæus. Barnet bliver sat i kredsens centrum. Der ligger flere ting i det. For det første er det et brud med den lukkede cirkel – det lukkede fællesskab. Hvis man forestiller sig scenen set lidt fra oven, så står disciplene i en ring omkring ”vores Jesus”. Det er den ring, Jesus åbner, da han kalder på

barnet. Og så stiller han ungen på den plads, som før var hans: Pladsen i midten. Tydeligere kan det ikke siges, hvem og hvad der altid skal være i centrum: Den mindste, den svageste – det er ham eller hende, Jesus sætter i sit sted. Uanset vedkommendes alder, køn, religion og nationalitet, så er det i den mindste og svageste, vi skal se og genkende Vorherre.

For det andet, så er det, at barnet bliver sat i kredsens centrum en fysisk demonstration af, hvad der er det helt centrale i Jesu forkyndelse: Nemlig at det, som barnet betyder: Ny begyndelse, håb og forventningsfuldhed, altid skal få ret. Også når vi ikke mere lever i Barndommens land og har tabt ikke bare mælketænderne og det bløde barnehår, men måske også modet og det ellers så eftertragtede overblik og overskud.

Ny begyndelse er mulig. Det bedste ligger aldrig bag os, sådan som nostalgien og barndomsdrømmen påstår. Det bedste er altid foran os, fordi Gud altid er foran os. Det er det, Jesus prædiker og viser ved at sætte barnet i centrum, ved at give lamme bevægelsesfriheden igen, ved at kalde syndere for tilgivende, og ved til sidst selv at gå ud af gravmørket for, som englen siger det påskemorgen, at gå forud til Galilæa – til livet her før døden – til der, hvor sorg og savn og glæde og længsel er. Dér, siger englen, i dét rodede og tvetydige liv som er vores, dér skal vi møde ham, som han har sagt det.

Og det gælder så altså også de andre. Det er det, vi aldrig får lov til at glemme. Men vi kan spørge os selv, om vi så også tror dét? Under vi de andre, - de små og svage og fejlslagne - en ny begyndelse? Eller "kender vi dem"? Ved vi, at det aldrig bliver anderledes - med dén sociale arv, med dén religion, med dén påklædning, med dén fysiske eller psykiske lidelse? Holder vi andre fast, eller vover vi at tro, at opstandelsen, forandringen, fornyelsen også er en mulighed for andre end os selv?

Og under vi os selv at være en af disse små? En af dem, der tør tage imod livets nye begyndelse, som noget der bliver rakt os - ufortjent og måske overraskende? Tør vi bruge hænderne til at række ud og tage imod? Tør vi bruge fødderne til at gå andre i møde, og tør vi se den anden som en, vi har brug for og kan blive klogere af at lære at kende?

Eller vi vil hellere bruge hænderne til at holde fast i det, vi har; bruge fødderne til at gå egne veje; og bruge vores synsevne til at nøjes med stolt og tappert at kunne se os selv i øjnene?

Jesus efterlader os i hvert fald ikke i tvivl om, hvor altafgørende det er, om vi gør og tør og tror det ene eller det andet. "Hug hænder og fødder af og ryk øjne ud, hvis de bringer jer til fald", siger han. At bringe til fald er at bilde et menneske ind, at Gud ikke vil det menneske det allerbedste. Det er at bilde et menneske ind, at Gud ikke under det at være på begyndelsens sted og altid at

være Guds håbefulde - både i betydningen fyldt af håb, og i betydningen at Gud altid, som forældre, håber på og forventer det bedste af sit menneske.

Og hver gang det lykkes os at bilde andre eller os selv det samme ind, så er det Fandens ærinde, vi går. Det er derfor, Jesus nærmest koger over af arrigskab i evangeliet i dag. For Fanden og alle hans gerninger kan og skal kun mødes af modstand, vrede og kompromisløshed.

Og det er derfor, den sidste del af evangeliet til i dag, ikke må glemmes. For den rummer hele pointen. Den lille lignelse om den ene vildfarne får, som ikke får lov at gå fortabt dér ude i ensomheden og ødemarken. Det ene får, der som det ene barn, bliver sat i centrum. Fordi det altid er den ene, den mistede, den mindste, som står på den plads, som ellers er Vorherres.

"Glemmer en mor sit diende barn?" spurgte Gud retorisk i læsningen fra Esajas. "Se, i mine hænder har jeg tegnet dig", forsikrer Gud. Som den vigtige besked, man ikke må glemme. Eller som de nagemærker, som blev dem, vi nu kan kende og genkende Gud på. Som Thomas gjorde det efter opstandelsen. "Se, i mine hænder har jeg tegnet dig". Som de nagemærker, der vidner om en kærlighed og en vilje til at udholde og holde ud med os. En kærlighed og en vilje til udholdenhed, som Langfredag gik hele vejen til Helvedes ild og fortabelsens sted. Og som gik derved for de smås skyld. For vores skyld. For at bane vejen for os nedenom og hjem. Amen.

GUDSTJENESTER

NOVEMBER 2022 – APRIL 2023

DATO	SØNDAGENS NAVN	HØVE	HAVREBJERG
27/11	1. søndag i advent	11	9
18/12	4. søndag i advent – De ni læsninger	17	11
24/12	Juleaften	16	14
25/12	Juledag		10
31/12	Nytårsaften		15
1/1	Nytårsdag	Fællesgudstjeneste med Liselund på højskolen kl. 16	
22/1	3. søndag e. Helligtrekonger	9	11
5/2	Søndag septuagesima	Gudstjeneste på Liselund kl. 10	
5/3	2. søndag i fasten	11	9
19/3	Midfaste	9	11
2/4	Palmesøndag	11	9
6/4	Skærtorsdag	17	
9/4	Påskedag	11	9